

GUIA DIDÀCTICA DEL CURS DE MÚSICA

Ventall de música (III)

Docent: Xavier Dotras i Dotras
Curs 2019-2020. UNED Sènior
UNED Província Barcelona Canet de Mar

1. PRESENTACIÓ DE LA GUIA

La història de la música occidental és un actiu important dins la cultura de la nostra civilització. Cal ser conscients del què la música ha representat i representa dins l'art i la cultura, del pes específic que té. La música és una de les arts alhora més utilitzada (cal no oblidar la incidència que té la música popular en la nostra societat), però segons com també és molt desconeguda, si ens referim a la poca acceptació que pugui tenir la música culta en segons quins estrats de la societat. Segurament aquest desconeixement és degut a aquest doble vessant que té: per una banda un fort component artístic, creatiu, sensorial i per l'altre un component tècnic-científic, que, sovint, l'allunya de les oïdes avesades a les tonades més populars i lleugeres.

Per això, creiem que és necessari insistir en el coneixement de les obres que, per la seva importància tant artística com històrica, han condicionat el desenvolupament de la història musical de la nostra cultura. També creiem que és importat a l'hora d'assimilar la rellevància i grandesa d'aquestes, fer esment als fets que van portar a què aquestes obres es creessin. La biografia de l'autor i, en molts casos els fets extra-musicals que van propiciar aquestes obres o bé els que se'n van derivar, són molt importants a l'hora d'entendre-les, valorar-les i apreciar-les.

Desvetllar interès per una obra o per un autor concret sovint no només depèn d'una simple audició. En molts casos, i sobretot en obres complexes, descobrir les seves estructures formals, els seus secrets, les seves curiositats, el seu context històric, les causes que li van donar lloc i les seves singularitats farà que l'interès creixi exponencialment, no només per a aquella obra, sinó també pel gruix de les obres d'aquell compositor o del seu període.

Creiem doncs que l'assignatura "Ventall de músiques" pot ajudar a prendre consciència d'unes virtuts, d'uns valors, d'uns fets i d'uns personatges que s'han esdevingut en la història de la nostra civilització i que han ajudat a vertebrar-la.

2. INTRODUCCIÓ GENERAL A LA MATÈRIA

Exceptuant la primera unitat aquesta matèria s'estructurarà de forma cronològica. A part de la matèria més específica, és a dir, del tractament de les obres des de diferents punts de vista, també es farà una introducció històrica tant del context (el període, els corrents artístics) com

del compositor en si. També es tractaran els fets extra-musicals que estan relacionats amb l'obra i que d'alguna manera ajuden a entendre i comprendre més el perquè de la seva existència i de la seva creació.

També es farà una introducció sobre el tipus d'obra que es tractarà tenint en compte la seva essència quant a gènere musical.

D'altra banda s'extrauran les parts més representatives i/o més il·lustratives de les obres per a fer-ne anàlisis des de diferents perspectives: formal, instrumental, melòdic, harmònic, etc.

2. OBJECTIUS

- Valorar els elements distintius de la cultura occidental
- Valorar els elements distintius de la música occidental
- Conèixer els fets i personatges més importants relacionats amb la música de la cultura occidental
- Adquirir un substrat cultural i musical que ens ajudi a entendre l'evolució dels diferents estils i èpoques dins la història de la música
- Crear interès per tot allò proper que té un valor artístic i cultural, donant èmfasi als fets i personatges pròpiament musicals.
- Valorar la música com a element com a mitjà de comunicació i expressió personal i interpersonal
- Aprofundir en la història de la música
- Respectar tot fet musical valorant les manifestacions musicals d'èpoques diferents de l'actual
- Reconèixer i valorar fets extra musicals que s'esdevenen en el context del fet pròpiament musical que es treballarà
- Crear debats sobre el nostre patrimoni musical
- Identificar els fets més representatius del nostre entorn musical
- Descobrir el jazz com a un univers sonor capaç de proporcionar sensacions auditives i intel·lectuals interessants, subtils i emotives.

3. REQUERIMENTS PREVIS

No caldran coneixements previs de música ni d'història de la música per cursar aquesta assignatura. Evidentment si es tenen, ens proporcionaran una millor absorció dels coneixements, però no per això seran imprescindibles. Dins de cada unitat hi haurà una part dedicada a adquirir certs coneixements globals que ajudaran a l'alumne/a a entendre les parts més tècniques d'aquesta assignatura.

Els alumnes podran emprar com a suport tot el ventall de possibilitats que ofereix internet en la preparació i desenvolupament de l'assignatura (youtube, spotify, itunes, etc). El professor oferirà a més a més uns llistats de links on es podrà trobar tota aquesta informació. També es disposarà d'una oferta bibliogràfica on l'alumne podrà adquirir i ampliar els seus coneixements.

4. MITJANS I ACTIVITATS

El curs estarà dividit en 15 sessions de caràcter presencial de 2 hores cadascuna (30 hores en total). Una sessió es farà fora de l'aula: el concert de final de trimestre.

Les sessions combinaran la classe magistral, el debat amb els alumnes, l'audició de peces musicals, la projecció de vídeos i la interpretació d'exemples per part del professor.

S'utilitzaran els recursos que ofereix internet per al desenvolupament de les classes i també fotocòpies per a facilitar millor la comprensió dels continguts per part de l'alumnat.

Es crearan diàlegs i debats amb l'alumnat per tal d'afavorir l'absorció de les matèries explicades.

5. CONTINGUTS

Sessió 1: (2 hores)

Música i matemàtiques (I)

Introducció del tema

Música i matemàtiques en l'antiguitat. Pitàgores.

L'edat mitjana. Trivium i quadrivium.

Sessió 2: (2 hores)

Música i matemàtiques (II)

Aplicació de les matemàtiques en la música. Interval·ls. L'altura musical, hertz. Grafia musical i matemàtiques.

Sessió 3: (2 hores)

Música medieval (I)

Fitxa històrica.

Monodia religiosa: El cant pla o gregorià.

Sessió 4: (2 hores)

Música medieval (II)

Monodia civil: Trobadors, joglars, ministers i goliards.

Sessió 5: (2 hores)

Música medieval (III)

Polifonia religiosa. Les primeres polifonies (Organum, Organum florit i Discantus). Ars antiqua.

Polifonia civil: Ars nova (Philippe de Vitry, Guillaume de Machaut)

Sessió 6: (2 hores)

Dos catalans imprescindibles: Toldrà i Mompou (I)

Ubicació d'Eduard Toldrà en el seu context social i també en la història de la música.

Dades biogràfiques més destacades.

Aulari CRTTT - Escola de Teixits
Plaça Indústria, sn
T 93 795 46 25 (Secretaria)
T 62 767 38 27 (Coordinació)
03860 Canet de Mar (Barcelona)

Ubicació de Frederic Mompou en el seu context social i també en la història de la música.
Dades biogràfiques més destacades.

Sessió 7 (2 hores)

Dos catalans imprescindibles: Toldrà i Mompou (II)

Estudi de les obres més destacables de Toldrà des d'un punt de vista estilístic, instrumental i formal, sense deixar d'esmentar les textures i fets extra musicals que influeixen en la creació i també els derivats d'elles. Audicions i visualitzacions d'aquest material.

Sessió 8: (2 hores)

Dos catalans imprescindibles: Toldrà i Mompou (III)

Estudi de les obres més destacables de Mompou des d'un punt de vista estilístic, instrumental i formal, sense deixar d'esmentar les textures i fets extra musicals que influeixen en la creació i també els derivats d'elles. Audicions i visualitzacions d'aquest material.

Sessió 9: (2 hores)

Chet Baker (I)

Ubicació de Chet Baker en el seu context social i també en la història de la música.
Dades biogràfiques més destacades.

Sessió 10: (2 hores)

Chet Baker (II)

Estudi de les interpretacions més destacables de Chet Baker des d'un punt de vista estilístic, instrumental i formal, sense deixar d'esmentar les textures i fets extra musicals que influeixen en la creació i també els derivats d'elles. Audicions i visualitzacions d'aquest material.

Sessió 11: (2 hores)

Chet Baker (III)

Estudi de les interpretacions més destacables de Chet Baker des d'un punt de vista estilístic, instrumental i formal, sense deixar d'esmentar les textures i fets extra musicals que influeixen en la creació i també els derivats d'elles. Audicions i visualitzacions d'aquest material.

Sessió 12: (2 hores)

La "nova cançó": Serrat i Llach (I)

Ubicació de Joan Manuel Serrat en el seu context social i també en la història de la música.
Dades biogràfiques més destacades.

Ubicació de Lluís Llach en el seu context social i també en la història de la música.

Dades biogràfiques més destacades.

Els "Setze Jutges".

Sessió 13: (2 hores)

La "nova cançó": Serrat i Llach (II)

Estudi dels treballs més destacables de Serrat des d'un punt de vista estilístic, instrumental i formal, sense deixar d'esmentar els fets socials i extra musicals que influeixen en la creació i també els derivats d'ells. Audicions i visualitzacions d'aquest material.

Sessió 14: (2 hores)

La "nova cançó": Serrat i Llach (III)

Estudi dels treballs més destacables de Lluís Llach des d'un punt de vista estilístic, instrumental i formal, sense deixar d'esmentar els fets socials i extra musicals que influeixen en la creació i també els derivats d'ells. Audicions i visualitzacions d'aquest material.

Sesió 15: (2 hores)

Concert de final de curs.

6. BIBLIOGRAFIA

- Historia de la música occidental. Donald J. Grout (Alianza Música)
- Diccionari de la música. Roland de Candé (Edicions 62)
- Curso de formas musicales. J. Zamacois (Labor)
- Música 4. Rosa Alemany (Ed. Teide)
- Ludwig van Beethoven. Juan van den Eynde (Ediciones Rueda)
- Ludwig van Beethoven. Xose Aniñoa (Daimon)
- Beethoven. Emil Ludwig (Anaya)
- Chopin. Ana Nuño, J.C. Moreno, Josep Pascual. (Deutsche Grammophon)
- Música y palabras. Rafael Esteve (Océano)
- Vida y música de Bill Evans. Petter Pettinger (Globalrythm)
- Historias curiosas del jazz. Lawrence Lindt (Ma non troppo)
- Miles Davis y Kind of Blue. Ashley Fahn (Trayectos)
- Miles, la autobiografía. Miles Davis / Quincy Troupe (Alba)
- Enciclopèdia "Maestros del jazz" (Planeta Agostini)
- Jazz. La historia completa. Julia Rolf (Ma non troppo)
- Historia del jazz moderno. Frank Tirro (Ma non troppo)
- Jazz. Merwin Cooke (Ediciones Destino)
- Cien Bandas sonoras en la historia del cine. Roberto Cueto (Nuer)
- Enciclopèdia "Cinema & Música" (Salvat)
- Atlas de la música (Alianza Atlas)
- Música. Magda Güell, Lys Vilà (Barcanova)
- El lenguaje de la armonía. Lluís Vergés (Boileau)
- Stravinski. André Lischké (Espasa-Calpe)
- Els palíndroms musicals. Jesús Lladó Parellada (Dinsic.cat)
- Chopin. André Lavagne. Espasa-Calpe, S.A.
- Si Beethoven pogués escoltar-me. Ramon Gener. ARA llibres.
- L'amor et farà immortal. Ramon Gener. ARA llibres.
- Como si tuviera alas. Las memorias perdidas. Chet Baker. Literatura Ramdon House.
- Los Beatles inédito. Hugh Fielder. H Kliczkowski-Onlybook, S.L.
- Lluís Llach. Poesia y cançons. Lluís Llach.

Aulari CRTTT - Escola de Teixits
Plaça Indústria, sn
T 93 795 46 25 (Secretaria)
T 62 767 38 27 (Coordinació)
03860 Canet de Mar (Barcelona)

7. AVALUACIÓ

L'avaluació d'aquesta assignatura respon als principis de l'avaluació contínua.

Els principals elements per avaluar l'aprenentatge seran l'assistència a més del 80% de les classes lectives i la participació de l'alumne/a a l'aula.

Aquest curs de 30 hores es reconeix amb 1 crèdit universitari CTS i també és pot convalidar com a activitat de formació permanent per als docents del Departament d'Educació de la Generalitat de Catalunya.